

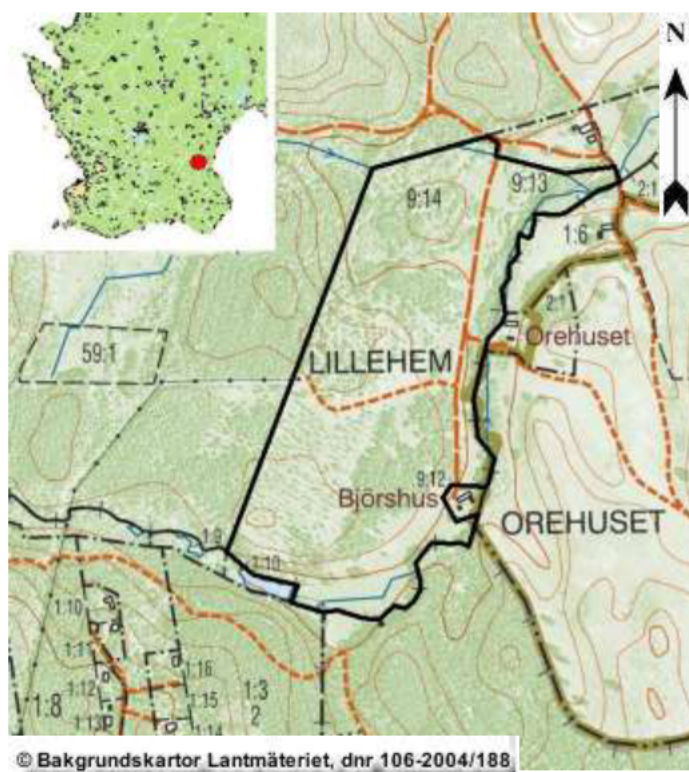
Beslut om bildande av naturreservatet Björshus i Kristianstad kommun, Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Skala 1:5000

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Björshus
Kommun	Kristianstad
Dos-ID	1107827
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Del av Lillehem 9:14, Kristianstads kommun
Markägarkategori	Enskild
Läge	Området är beläget cirka 30 km söder om Kristianstad
Kartblad	Topografisk karta: 2D NO Tomelilla Ekonomisk karta: 2D 6i
Koordinat centralpunkt	X: 443800 Y: 6179650 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 7, Skånes sediment och horstområde
Vegetationszon	Nemorala zonen (södra lövskogsregionen)
Inskrivna nyttjanderätter	Se bilaga 3
Gemensamhetsanläggningar	Se bilaga 3
Areal	16,5 hektar, varav 9,5 ha ädellövskog och 7 hektar hedmark
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara, restaurera och utveckla ett hedlandskap med inslag av sandstäpp. Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog. Bevara och utveckla sumpskogen längs med vattendraget. Bevara och om möjligt restaurera delar av biflödet till Julebodaån, genom återmeandering och restaurering av bottenstrukturen. Bevara och möjliggöra återkolonisation, inplantering av arter som är kopplade till ovan nämnda miljöer. Under enkla former göra delar av området tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Syftet nås genom att:

- Avverka uppkommen tall, bränna markytan, gräva och sprida kalk,
- omföra barrskog till ädellövskog, gallra ädellövträdsplaneringen och vidta försiktig naturvårdsinriktad gallring i befintlig ädellövskog,
- Gynna de i området förekommande art- och habitatlistade samt rödlistade arterna och i synnerhet de sandkrävande arterna,
- Inplantera för området lämpliga rödlistade arter, i synnerhet sandstäppsarter,
- Bevara och restaurera områdets hydrologi,

- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Anlägga vatten för att gynna bl.a. groddjur i närområdet, framförallt långbensgroda,
- Anlägga en enklare vandringsled, som samordnas med naturreservatet Drakamöllans ledsystem.

Nya kunskaper om rödlistade arter och hotade naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av naturreservatet.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, muddra, borra, schakta, asfaltera, dika eller fylla ut,
2. uppföra byggnad, mast, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. anordna upplag annat än tillfälligt för områdets skötselbehov,
4. plantera eller så gräs, buskar och träd,
5. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
6. använda kemiska bekämpningsmedel eller sprida gödselmedel.
7. utsätta bikupor.
8. hålla får inom området.
9. att genom dämning, dikning eller rensning förändra vattendrags läge, djup eller bredd.
10. plantera in fisk eller kräftor i vattendrag och vattensamlingar eller utfodra fåglar i eller vid dessa.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. restaurering och skötsel av hed och sandstäpp, omfattandes avverkning av träd, grävning, spridning av kalk, bränning, enligt bilaga 2,
4. avverka och omföra barrskog till ädellövskog enligt bilaga 2,
5. genomförande av försiktig naturvårdsinriktad röjning och gallring, alla lövträdsstammar ska ligga kvar i naturreservatet, i syfte att uppnå en flerskiktad ädellövskog, rik på död ved, enligt bilaga 2,
6. anläggande av vatten lämpade för hotade groddjur, enligt bilaga 2,
7. efter inhämtande av eventuellt tillstånd, restaura vattendraget, enligt bilaga 2,
8. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
9. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
10. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. elda,
3. plocka, gräva upp eller på annat sätt skada växter, mossor, lavar eller vedlevande svampar,
4. avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra ved,
5. avsiktligt störa djurlivet,
6. medföra hund eller annat husdjur som ej hålls i koppel,
7. rida, på annat än anvisad led,
8. anordna tävling eller annan aktivitet som kan störa växt- och djurlivet,
9. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

10. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar

av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

11. utplacera främmande föremål (tex geocachar eller dylikt).

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för.

- åtgärder i samband med förvaltarens skötsel eller utveckling av området, i enlighet med B-föreskrifterna.
- uppsättning av informations- och naturreservatsskyltar samt gränsmärken.
- normalt underhåll av befintliga vägar, dvs fortsatt uppgrusning för väg till fastigheterna Lillehem 9:12 Kristianstads kommun och Orehuset 2:1, Tomelilla kommun.
- nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar och leder etc).
- drift och underhåll (även nedgrävning av luftledningar) av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

C5, C6 och C9 gäller ej i samband med jakt.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreservatet är beläget på gnejsberggrund överlagrad av morän och isälvsediment. Under den senaste istidens slutskede avsattes mäktiga lager av isälvsand på oregelbundet utspridd död is i en uppdämd issjö. När inlandsisen smälte bort i riktning mot öster dränerades issjön och ett kuperat landskap (s.k. kameslandskap) med dalgångar uppstod efterhand som död isen smälte bort. Lösmaterialet har till stor del sitt ursprung i den kalkrika Kristianstadsslätten, vilket påverkar markförhållanden och vegetation. Kullarna är torra och sandiga medan sänkorna ofta är fuktiga och vattenförande.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Närområdet, Drakamöllan, finns väl beskrivet från början av 1800-talet. Den dominerande marktypen i detta område under 1800-talet var öppna betesmarker med ambulerande åkerbruk. Den häradsekonomiska kartan över Björshus från år 1926-34 visar ett i huvudsak öppet landskap. Arealen åker och äng är ungefär den samma. I norra delen av området finns två mindre ädellövdungar. Den ekonomiska kartan från år 1972 visar att merparten av marken nyttjats som betesmark alternativt legat ohävdad. Enbart ett mindre område utgörs av åker. Ett större parti ängsmark har planterats med tall. År 2012 förekommer varken åker- eller betesmark inom området. De västra delarna av området utgörs i huvudsak av planterad skogsmark, främst bestående av ädellöv. De östra delarna av området utgör i huvudsak skogsmark bestående av självföryngrad tall. Enbart mindre delar av området längs med vägen och i söder är fortfarande öppna.

Biologiska bevarandevärden

Björshus bevarandevärden är främst knutna till av att markförhållandena utgörs av sandig mark och att området ligger i direkt anslutning till naturreservatet Drakamöllan. När restaurering av hedmarken och sandstäppen inom Björshus genomförts kommer en mängd rödlistade arter, som *sandödla (VU)*, *gulbukig jättevapenfluga (VU)*, *svartfläckig blåvinge (NT)* och *allmän metallvingesvärmare (NT)* som lever på Drakamöllan att finna ett lämpligt livsutrymme här. Mot bakgrund av att området ej kommer att hävdas med betesdjur, som en del av uppgörelsen med markägaren inför bildandet av naturreservatet, utan enbart hävdas genom bränning och mekaniska åtgärder kommer blomsterprakten, i synnerhet efter insådd, att bli imponerande. Inom Björshus finns även en fin flerskiktad ädellövskog, främst bestående av bok och ek. Efter restaurering av den öppna marken kommer området även ädellövskogen att bli attraktivt för sommargylling (EN). Här finns även en tidigare barrskog som omförts till en ädellövskogsplantering. Björshus delar ån, ett biflöde till den biologiskt värdefulla Julebodaån, med naturreservatet Drakamöllan. Längs med ån växer sumpskog med klibbal och ask. Det finns möjlighet att anlägga mindre dammar inom Björshus, vilka skulle kunna attrahera långbensgroda (VU), lökgroda (NT) och lövgroda samt större vattensalamander.

Friluftsliv och tillgänglighet

Björshus ingår i ett större område som utgör ett mycket attraktivt ströv- och vistelseområde på Österlen. I anslutning till naturreservatet driver fastighetsägarna till Björshus ett bed- and breakfastboende. Någon särskild parkeringsplats finns ej till naturreservatet. Detta var en del i uppgörelsen med markägarna i samband med bildandet av naturreservatet. Parkering för besökare ska ske på Drakamöllan eller blivande Lillehems naturreservats parkeringar. En enklare vandringsled som utgår ifrån

Drakamöllans ledsystem bör så småningom uppmärkas inom Björshus. Ridning sker i dagsläget i området, framförallt på vägen. Det har funnits ett starkt önskemål från markägarna att reglera var ridning sker någonstans. Ridledens sträckning överläts till förvaltaren, efter samråd med markägaren, att avgöra.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § Miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året. Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen

bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna naturreservatet har potential att få mycket höga naturvårdsvärden. Det föreslagna naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårdssynpunkt avseende nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Riksintresse enligt 3 kap 6 § Miljöbalken (MB):** Området omfattas enligt 3 kap 6 § miljöbalken (MB) av riksintresse för friluftslivet (kuststräckan Åhus - Simrishamn med Stenshuvud – Verkeån).
- **Rikintresse enligt 3 kap 6 § MB:** Området utgör i sin helhet av riksintresse för naturvärden (N66, Verkeån med dalgång).
- **Riksintresse enligt 4 kap 2 § MB:** Området omfattas enligt 4 kap 2 § MB av riksintresse avseende sitt värde för både det rörliga friluftslivet och turismen, (Kustområdet i Skåne från Örnahusen söder om Skillinge till Åhus).
- **Angränsar till Natura 2000 SCI område:** Natura 2000 SCI område, SE0420075, Verkeåns dalgång, som utpekats av EU enligt art- och habitatdirektivet.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13-18 §§ MB:** Strandskydd ligger utmed 100 meter från biflödet till Julebodaån.
- **Värdefullt vattendrag:** Ån, som är ett biflöde till Julebodaån är högt prioriterat ur skyddssynpunkt. Julebodaån är i den nationella strategin för skydd av värdefulla vattenmiljöer utpekad som nationellt värdefull ur fiskesynpunkt.
- **Länets naturvårdsprogram:** Området ingår i ett större område som i Naturvårdsprogrammet har tilldelats klass 3, höga naturvärden, Myrestadsbackarna, ett område med geovetenskapliga värden. (klass 1 utgör mycket höga naturvärden).
- **Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet:** Området ingår i både Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet - Drakamöllan-Äskebjär-Glimmeboda-Brösarp-Haväng och bevarandeplan för odlingslandskapet (Äskebjär- Drakamöllan).
- **Skogsstrategin:** Området ingår i en värdefull ädellövskogstrakt.
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** kungsfiskare *Alcedo atthis* (A229) födosökande, röd glada, *Milvus milvus* (A074) födosökande, stenfalk, *Falco columbarius* (A098) rastande, törnskata, *Lanius collurio* (A338) födosökande.
- **Rödlistade arter:** Björshus ingår i ett större område som utgör en hotspot i Skåne avseende rödlistade arter. I anslutning till området finns bl.a. mörk

stjälkröksvamp (CR), stäppjordstjärna (EN), fransig stjälkröksvamp (EN), tofsäxing (EN), gulbukig jättevapenfluga (VU), sandödla (VU), svartfläckig blåvinge (NT) och allmän metallvingesvärmare (NT) samt många fler hotade arter.

Björshus utgör tillsammans med naturreservaten Drakamöllan och Kumlan samt de blivande naturreservaten Møllegården och Lillehem en gemensam enhet där de förekommande hotade arterna har möjlighet att uppnå gynnsam bevarandestatus och överleva på lång sikt.

Sverige har ett internationellt ansvar för naturtypen sandstäpp. Förekommande sandstappsarealer inom området är i stort behov av kontinuerlig skötsel. Arealen är även i mycket stort behov av att utökas.

Ett permanent skydd av naturreservatet Björshus medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen ett rikt odlingslandskap, levande sjöar och vattendrag, levande skogar och ett rikt växt och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, vårda, restaurera och bevara värdefulla naturmiljöer, skydda, restaurera och nyskapa värdefulla natur- och livsmiljöer för skyddsvärda arter bör Björshus avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 4) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Uppllysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap 13-18 §§ miljöbalken, strandskyddsbestämmelserna, gäller parallellt med reservatsföreskrifterna och skötselplanen,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ändra eller ta bort en fast fornlämning.
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Samråd enligt Förordningen om områdesskydd 25 och 26 §§ miljöbalken har skett inför bildandet av detta naturreservat med Kristianstad kommun.

Länsstyrelsen har i samråd med markägaren upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Överenskommelse om intrångsersättning har undertecknats av markägarna.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4 § Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att de inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat.

Skötselplanen fastställs av Länsstyrelsen i särskilt beslut denna dag.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning. Sökande och sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 5.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektören tf. länsöverdirektör Suzanne Jacobsson. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, planhandläggare Hanne Haas, länsassessor Magnus Lindskog och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Suzanne Jacobsson

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Utdrag ur fastighetsregistret, nyttjanderätter och gemensamhetsanläggningar
4. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

Vår referens

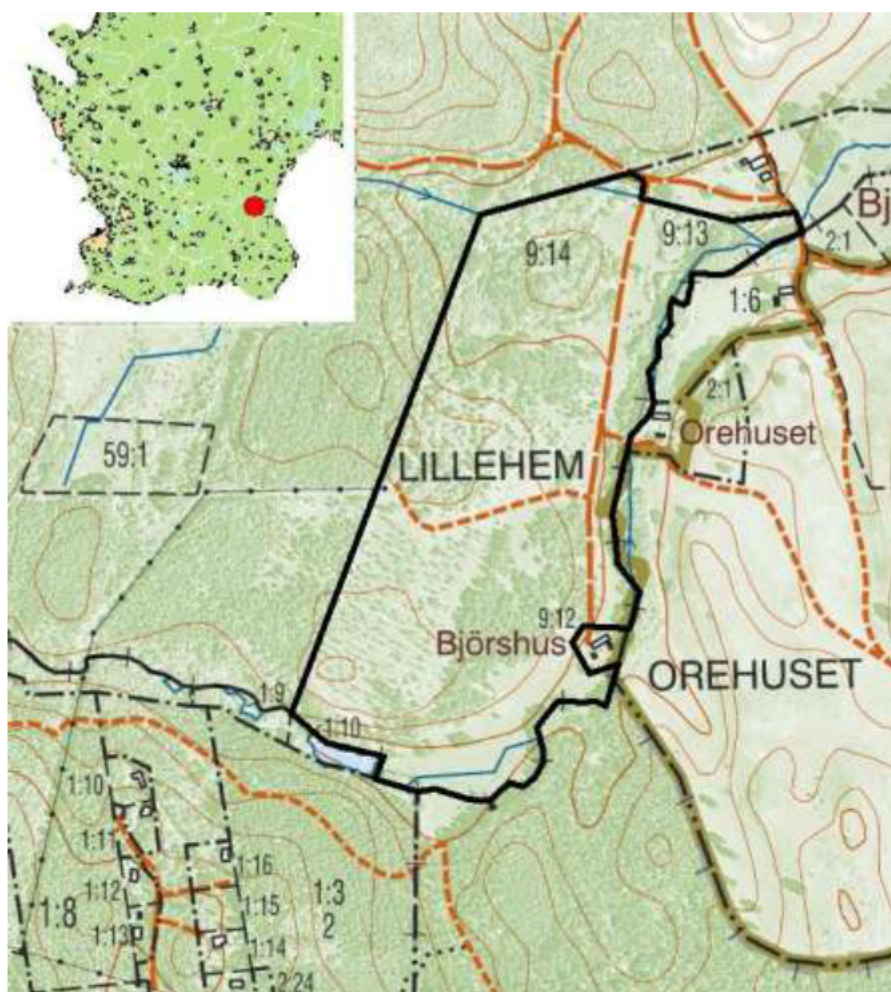
Miljöavdelningen

Johan Johnmark

040/044 - 25 25 54

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 25 april 2013 om Naturreservatet Björshus i Kristianstad kommun.

Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Skala 1:5000

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Plusgiro/Bankgiro	E-post/www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	skane@lansstyrelsen.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739	www.lansstyrelsen.se/skane

Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala cirka 1:100 000

Johan Johnmark

Kopia för kännedom till:
Akten

Vår referens

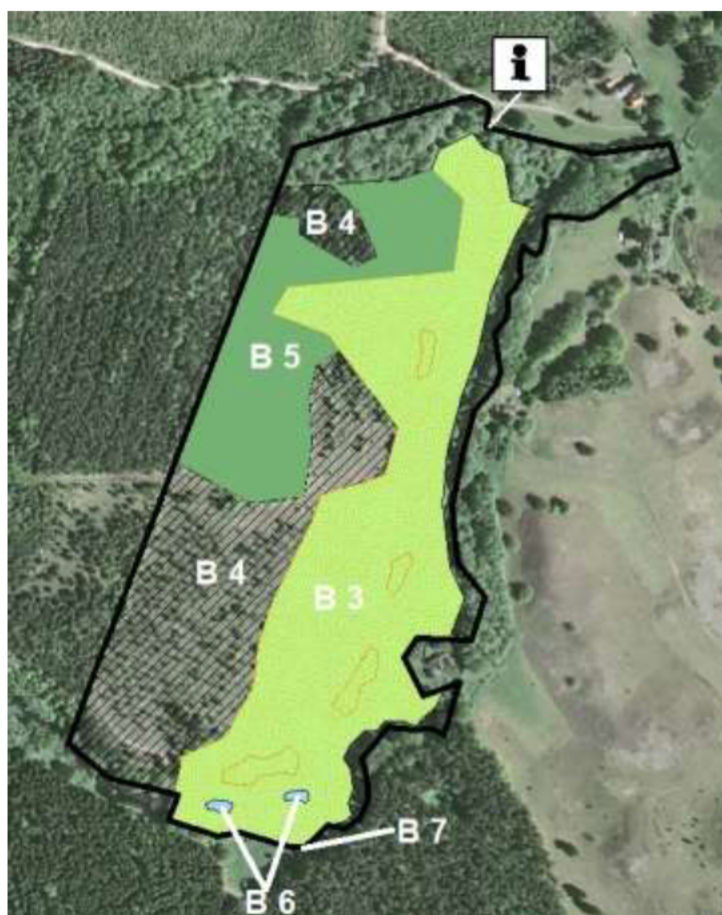
Miljöavdelningen

Johan Johnmark

040/044 - 25 25 54

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

Tillhör beslut den 25 april 2013 om Naturreservatet Björshus i Kristianstad kommun.

Område B 3 gäller föreskrift B 3, osv

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Plusgiro/Bankgiro	E-post/www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	skane@lansstyrelsen.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739	www.lansstyrelsen.se/skane